

Айзък Азимов

Колко забавно им е било

Марджи дори писа за това през нощта в дневника си. На страница-та, озаглавена с датата 17 май, 2157 година, тя написа: „Днес Томи откри една истинска книга!“.

Това беше една много стара книга. Дядото на Марджи някога беше казал, че когато той бил малко момче неговият дядо му казал, че едно време всички разкази се изписвали върху хартия.

Те обърнаха страниците, които бяха много пожълтели и набръчка-ни и им беше ужасно забавно да четат думите, които бяха изписани, вместо да ги гледат раздвижени по начина, по който те бяха свикнали да ги виждат – на екрана, разбира се. И тогава, след като се върнаха на предишната страница, там отново откриха същите думи, които бяха проче-ли преди миг за първи път.

– Я гледай – каза Томи – какъв боклук. След като си прочел книга-та, ти просто трябва да я изхвърлиш, предполагам. Нашият телевизио-нен екран трябва да ни е показал милион книги и все още може да ни показва още. Аз не бих ги изхвърлил.

– Същото е и с мене – каза Марджи. Тя беше на единайсет години и не бе чела толкова много телекниги, колкото Томи. Защото той караше тринайсетата си година. – Къде я намери? – запита тя.

– У дома – посочи откъде бе донесъл книгата той, без да вдига очи от нея, защото се зае сериозно да я разчете. – На тавана.

– За какво се разказва?

– За училището.

– За училището – рече презрително Марджи. – Какво може да се пише за училището?! Аз мразя училището.

Марджи мразеше училището от самото начало на обучението си, но сега тя го мразеше повече отвсякога. Механичният преподавател я под-лагаше на непрекъснати изпити по география и тя не можеше никак да се справя, докато един ден майка ѝ поклати глава скръбно и изпрати да извикат областния инспектор.

Той беше закръглен дребничък човечец със зачервено лице и носе-ше цял сандък, пълен с инструменти, циферблати и жици. Той се усмих-на на Марджи, която се надяваше инспекторът да не успее да поправи преподавателя, но човекът се оказа опитен и след един час и нещо пре-подавателят отново съществуваше – огромен и черен, и грозен, с голям екран, на който се изписваха всички уроци и всички въпроси. Това не беше толкова лошо. Онази част, която Марджи мразеше, беше проце-път, в който пускаше домашната си работа и изпитните листове. Тя ви-наги трябваше да ги изписва с перфориран шифър, който бяха я

накарали да научи, когато беше още на шест години и механичният преподавател отчиташе бележката за нула време.

След като си свърши работата, инспекторът се усмихна и потупа Марджи по главата, а на майка ѝ каза:

– Момичето не беше виновно, мисис Джоунс. Мисля, че секторът по география е включен на по-голяма скорост. Тези неща се случват понякога. Аз го намалих до средните изисквания, подходящи за равнището на едно десетгодишно дете. Всъщност общият ход на нейното развитие е съвсем задоволителен.

И той отново потупа Марджи по главата.

Марджи се разочарова. Тя се бе надявала да изхвърлят изцяло механичния преподавател. Веднъж изхвърлиха учителя на Томи за почти цял месец, защото секторът по история изцяло се беше изтрил.

Така че тя запита Томи следното:

– Защо някой трябва да пише за училището?! Томи погледна към нея отвисоко:

– Защото то не е училището, което ние познаваме, глупачке. Това е един стар вид училище, в което хората са учили преди стотици и стотици години – каза той, а след това добави приповдигнато, произнасяйки внимателно думите – „преди векове“.

Марджи се почувства наранена:

– Е, аз не зная какъв вид училище са имали те през всичкото изминало време... – след това тя чете през рамото на Томи известно време написаното в книгата, а след още един миг каза: – Във всеки случай те са имали учител.

– Разбира се, че са имали учител, но той не е бил обикновен учител. Той е бил човек.

– Човек?! Как може човек да бъде учител?!

– Ами, той просто е казвал на момчетата и на момичетата нещата и им е задавал домашна работа... и им е задавал въпроси.

– Човекът не е достатъчно умен.

– Сигурно учителят е. Моят баща знае много повече от моя преподавател.

– Не може да знае повече. Един човек не може да знае повече от един учител.

– Той знае почти толкова, обзалагам се...

Марджи не беше подготвена да спори за това. Тя просто каза:

– Не бих искала да имам някой непознат мъж в моя дом за учител.

Томи изпищя от смях:

– Ти не знаеш много неща, Марджи. Учителите не живеят в домовете на децата. Те си имат една специална сграда и всички деца се събират в нея.

– И всички деца учат едно и също нещо?!

– Точно така, ако са на една и съща възраст.

– Но моята майка казва, че един учител трябва да се приспособява към ума на всяко момче и момиче, което той учи, и че всяко дете трябва да бъде обучавано самостоятелно.

– Точно това те не са правили по този начин тогава. Ако ти не харесваш книгата, не я чети.

– Не съм казала, че не я харесвам – побърза да каже Марджи. Тя искаше да прочете нещо за онези странни училища.

Децата не бяха свършили и половината от книгата, когато майката на Марджи извика:

– Марджи! На училище!

Марджи вдигна поглед от страниците:

– Не още, мамо.

– Веднага! – настоя госпожа Джоунс. – Вероятно е време и за Томи също.

– Може ли да почетем двамата с тебе от книгата след училището – Марджи успя да запита Томи.

– Може би – отговори ѝ той равнодушно, след което си изведе, подсвирквайки си с прашната книга под мишница. Марджи отиде в класната си стая. Тя се намираще точно до спалнята ѝ, механичният учител беше включен и вече я очакваше. Така беше всеки ден по едно и също време с изключение на неделята, защото майка ѝ казваше, че малките момичета учат по-добре, ако учат по едно и също време на деня.

Екранът беше осветен и от него се чу гласът на преподавателя:

– Днес имаме урок по аритметика, ще учим за събиране на правилни дроби. Моля, вкарайте домашната си работа в съответния процес.

Марджи направи това, за което бе помолена, и въздъхна. Тя мислеше за старите училища, в които е учил дядото на дядо ѝ, когато е бил малко момче. Всички деца от цялата махала се събират, смеят се и крещат в училищния двор, сядат едно до друго в класната стая, отиват си у дома отново заедно в края на деня. Те са учили едни и същи неща, така че са могли да си помагат едно на друго в правенето на домашната работа и да си говорят за нея.

А учителите са били хора... Механичният преподавател проблясва от екрана:

– Когато съберем дробите $1/2$ и $1/4$...

Марджи мислеше за това как децата сигурно са обичали да ходят на училище. Тя мислеше за това колко забавно им е било...

КРАЙ

© 1951 Айзък Азимов

Isaac Asimov
The Fun They Had, 1951

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1183>]